

Platform Duurzame Glastuinbouw: Uitvoeringsprogramma 2023-2027, jaarschijf & begroting 2025 en koplopersgroep glastuinbouw (Bijlage)

Portefeuillehouder Sander Mager /steller Martine Tieleman

Bespreekstuk (oordeelvormend)

Gevraagd besluit

De CWW wordt gevraagd om:

1. Kennis te nemen van de stand van zaken rondom het Platform Duurzame Glastuinbouw (PDG)
2. De interesse te peilen voor een bestuurlijke koplopersgroep glastuinbouw
3. Afhankelijk van de interesse: over te gaan tot het instellen van een bestuurlijke koplopersgroep glastuinbouw

De kern van het advies

Het PDG is het vervolg op het convenant Glastuinbouw en Milieu. In het platform vindt overleg plaats tussen rijk (IenW), IPO (glasprovincies), VNG (glasgemeenten), de Unie van Waterschappen en de brancheorganisatie Glastuinbouw NL. In het PDG ligt de nadruk op het verbeteren van de waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden en het verminderen van emissies richting het milieu (oppervlaktewater, bodem en riolering).

In het overleg op 4 februari 2025 (voorzitter PDG, Sander Mager en Stijn van Boxmeer) is afgesproken te onderzoeken of er bij de waterschappen een bestuurlijke koplopersgroep glastuinbouw kan worden ingesteld onder trekkerschap van Stijn van Boxmeer (Delfland).

Argumenten

Platform Duurzame Glastuinbouw (PDG)

In het PDG werken rijksoverheid, regionale overheden en de glastuinbouwsector samen aan het verminderen van emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater, bodem, grondwater en riolering. Het PDG is een vervolg op het convenant Glastuinbouw en Milieu (1997). Het PDG is een overlegplatform en roept partijen op om actie te ondernemen, randvoorwaarden te creëren en onderling strategieën en werkwijzen af te stemmen. Ook doet het PDG voorstellen richting het rijk voor wetgeving/algemene regels voor de glastuinbouwsector. Met deze werkzaamheden jaagt het PDG de verduurzaming van de sector en de verduidelijking en naleving van wet- en regelgeving aan. Het PDG acteert op ambtelijk en bestuurlijk niveau en faciliteert de communicatie met- en richting de glastuinbouw en andere stakeholders.

De glastuinbouwsector heeft zich uitgesproken om in 2027 het niveau van nagenoeg nul emissies van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten te bereiken. Dit is belangrijk om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren en om het behalen van de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Europese Nitraatrichtlijn dichterbij te brengen. Sector en overheden spannen zich in het PDG in om oorzaken van normoverschrijdingen te achterhalen en resterende emissieroutes op te sporen, zodat de emissies van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten uit glastuinbouwbedrijven worden teruggedrongen tot nagenoeg nul.

Ieder jaar maakt het PDG een uitvoeringsprogramma en laat zien hoever zij is met het uitvoeren van de acties van het jaar ervoor. Als bijlage (CWW 25-07b) bij deze mededeling vindt u de jaarschijf en begroting van 2025, alsmede de stand van zaken van de acties uit 2024.

Urgentie

De waterkwaliteit is nog niet goed genoeg. In glastuinbouwgebieden worden nog te veel normoverschrijdende stoffen gevonden (zie hiervoor de bestrijdingsmiddelenatlas via: <https://www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl/atlas/1/1>). De verbetering van de waterkwaliteit lijkt te stagneren. Verbetering van de waterkwaliteit is iets wat iedereen aangaat. Partijen hebben elkaar nodig om daadwerkelijk de waterkwaliteit te verbeteren. Een goede waterkwaliteit is in ieders belang.

In het overleg van Rijn-West is gesproken over de waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden. Op initiatief van hoogheemraad Stijn van Boxmeer (Delfland) heeft op 8 november 2024 een sessie over waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden plaatsgevonden. Aanwezig was een brede vertegenwoordiging vanuit de sector en overheden (zie weergave bijeenkomst, bijlage CWW 25-07c). Na deze sessie is afgesproken dat (een deel van) de uitkomsten en acties door het PDG gecoördineerd zullen worden. Zie ter informatie het artikel dat hierover is verschenen op de website glastuinbouwwaterproof (<https://www.glastuinbouwwaterproof.nl/nieuws/extra-maatregelen-ter-verbetering-van-waterkwaliteit-in-glastuinbouwgebieden/#>) en het persbericht bijlage CWW 25-07d).

Bestuurlijke aandachtspunten

De waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden is nog niet voldoende. Er wordt gewerkt aan de emissieloze kas en het beperken van emissies via verschillende routes (landelijk en regionaal).

Op 4 februari 2025 hebben de voorzitter van het PDG (Michiel van Haersma Buma), Sander Mager (lid stuurgroep PDG namens de waterschappen) en Stijn van Boxmeer (hoogheemraad Delfland) gesproken over glastuinbouw. In dat gesprek is afgesproken dat wordt bekeken of er een bestuurlijke kopgroep glastuinbouw bij de waterschappen kan worden ingericht.

Bestuurlijke kopgroep glastuinbouw

Aan de CWW wordt gevraagd of er bij de waterschappen interesse is voor het inrichten van een bestuurlijke kopgroep glastuinbouw. Deze koplopersgroep bestaat uit waterschapsbestuurders die in gesprek gaan over glastuinbouw in relatie tot waterkwaliteit. In een eerste overleg wordt afgesproken hoe vaak de deelnemers van de koplopersgroep bijeen willen komen.

De stuurgroep van het PDG komt drie á vier keer per jaar bijeen. Die stukken worden door de Unie gedeeld met de ambtelijke ondersteuning. Aan de hand van die stukken kan input worden meegegeven aan de uniebestuurder die namens de waterschappen deelneemt aan de stuurgroep van het PDG. Verder kunnen vanuit de koplopersgroep suggesties worden gedaan voor beleid- en wetswijzigingen m.b.t. glastuinbouw. Ook deze suggesties kunnen worden meegegeven richting de stuurgroep van het PDG, zodat deze suggesties kunnen worden besproken. Voorstellen met grote impact waarbij alle waterschappen betrokken zijn en moeten instemmen (waarvoor nog geen mandaat is), kunnen door de koplopersgroep aan de CWW worden voorgelegd ter instemming.

Hoogheemraad Stijn van Boxmeer (Delfland) heeft aangegeven trekker te willen zijn van een dergelijke koplopersgroep. Vanuit die groep kan de Uniebestuurder in het PDG worden ondersteund. Van belang is dat de betrokken waterschappen zelf de ambtelijke ondersteuning bij een van de waterschappen organiseren. Die ambtelijke ondersteuning van de koplopersgroep stemt af met de beleidsmedewerker bij de Unie voor de koppeling met het PDG.

Besproken in

De suggestie voor een bestuurlijke koplopersgroep glastuinbouw is besproken in het overleg op 4 februari 2025 tussen Michiel van Haersma Buma (voorzitter PDG), Sander Mager (lid van de stuurgroep PDG en Uniebestuurder) en Stijn van Boxmeer (hoogheemraad Delfland).

Vervolg/Communicatie

Aanmelden voor de koplopersgroep kan bij Martine Tieleman (mtieleman@uvw.nl).

Overige informatie

Alle 21 waterschappen hebben in meer of mindere mate glastuinbouwbedrijven in hun gebied.

Tabel 1: aantal glastuinbouwbedrijven per waterschap (2023)

Aa en Maas	188
Amstel, Gooi en Vecht	205
Brabantse Delta	406
Delfland	1.409
Hollands Noorderkwartier	297
Limburg	453
Rijn en IJssel	19
Rijnland	369
Scheldestromen	81
Stichtse Rijnlanden	29
Vallei en Veluwe	48
Vechtstromen	61
Zuiderzeeland	97
De Dommel	90
Drents Overijsselse Delta	52
Fryslân	26
Hollandse Delta	177
Hunze en Aa's	95
Noorderzijlvest	18
Rivierenland	386
Schieland en de Krimpenerwaard	264
Totaal	4.770

Samenstelling PDG

- Ministerie van IenW
- Waterschappen (vertegenwoordigd door de Unie van Waterschappen)
- Glastuinbouwgemeenten (in afstemming met VNG, vertegenwoordigd door de gemeente Westland)
- Glasprovincies (in afstemming met IPO, vertegenwoordigd door provincie Zuid-Holland)
- Glastuinbouw NL
- Onafhankelijke voorzitter (ingehuurd: Michiel van Haersma Buma)
- Platformcoördinator (ingehuurd)

Eén maal per jaar vindt via de stuurgroep van het PDG afstemming tussen het ministerie van LNV en het PDG plaats.

Werkzaamheden PDG 2025 (niet uitputtend)

Om nagenoeg nulemissie te bereiken wordt gewerkt langs de lijn van een viertal sporen die allen bijdragen aan het doelbereik. Dit zijn (in willekeurige volgorde):

- adequate wet- en regelgeving
- voldoende en effectief toezicht en handhaving
- voorlichting
- monitoring

Parallel daaraan zet het PDG in op het onder de aandacht brengen van de urgentie en noodzakelijke acties middels lobby- en netwerkactiviteiten.

Belangrijke onderwerpen voor het PDG in 2025 zijn:

- Verder reduceren van emissies uit grondteelten
- Blijven inzetten op het opnemen van relevante normen en maatregelen in wet- en regelgeving (bijv. verplichte certificering).
- Versterken toezicht en handhaving middels het bieden van handvatten voor toezichthouders.
- Versterken van de regionale samenwerking tussen glastuinbouwgemeenten en andere relevante partijen.

Resultaten PDG 2024 (niet uitputtend)

- Regels in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL): per 1/1/25 aanscherping emissienormen, per 1/1/26 extra verplichtingen voor ondernemers om te registreren bij de UO, etc.
- Een eerste verkenning naar de rioleringscapaciteit van gemeenten waarmee in beeld is gebracht dat de capaciteit van het gemeentelijk rioleringsstelsel in glastuinbouwgebieden niet overal voldoende is om emissies naar het oppervlaktewater te voorkomen.
- Een onderzoek gericht op het kwantificeren van de emissies bij waterige reststromen die tijdens de teelt en met name de teeltwisseling lastig zijn her te gebruiken.
- Versterken uitwisseling kennis bij toezichthouders en handhavers in de glastuinbouw door middel via de klankbordgroep glastuinbouw (toezichthouders van waterschappen en omgevingsdiensten).

Financieel

Budget/begroting PDG

Het PDG wordt gefinancierd middels bijdragen van de deelnemende partijen. Daarnaast is er sprake van een in kind bijdrage door de deelnemende partijen middels de inzet van de leden van het PDG. Vanuit de waterschappen wordt, net als door het ministerie van IenW, de glastuinbouwgemeenten, de glastuinbouwprovincies en glastuinbouw NL, jaarlijks 15.000 euro ingebracht.

Alle waterschappen betalen hieraan mee op basis van een verdeelsleutel gebaseerd op het aantal bedrijven in hun beheersgebied.

Zie tabel 2 op de volgende pagina voor de begroting van het PDG.

Tabel 2: Begroting PDG 2025

Begroting Platform Duurzame Glastuinbouw (in euro's en afgerond)	2025	2025
	incl. 21% btw	excl. 21% btw
Inkomsten		
Bijdrage deelnemende partijen	75.000	61.980
Totaal inkomsten	75.000	61.980
Uitgaven		
Bijdrage Platform coördinator	39.205	32.400
Bijdrage financieel-administratieve werkzaamheden door Glastuinbouw Nederland	4.840	4.000
Bijdrage website Glastuinbouw Waterproof	4.235	3.500
Inhuur externe voorzitter	10.890	9.000
Organiseren kennissessies klankbordgroep handhaving glastuinbouw	4.840	4.000
Toelichting onderbouwing emissienormen	18.150	15.000
Onvoorziene uitgaven t.b.v. realisatie actieprogramma	PM	PM
Totale benodigde middelen in € per jaar	82.160	67.900
Resultaat (IN -UIT)	-7.160	-5.920